

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2789
Tarih : 20.06.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 20.06.2019
Sayı: -120.10-E.00000491142

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cezaevlerinde yaşanan insan hakları ihlallerinin ve ağır hastalıkları bulunan tutuklu / hükümlülerin tahliye ve tedavi edilmeme hususlarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Pero DUNDAR

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Ulusal ve uluslararası mevzuata göre devlet; tutuklu ve hükümlülere sağlık hizmeti vermekle ve gözetimine alındığı andan itibaren infazın sonuna kadar ortaya çıkabilecek bütün hastalıkların tedavisini üstlenmekle yükümlüdür. Birçok uluslararası sözleşmede hasta mahpuslarla ilgili önemli kurallar belirlenmiştir. Türkiye'de ise 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile hasta haklarına ilişkin düzenlemeler yapılmış ancak uluslararası sözleşmelerin aksine son derece yetersiz bir düzenlemedir. Üstelik Türkiye bu uluslararası sözleşme ve bildirgelere taraf olmasına rağmen, uygulamada birçok sağlık hakkı ihlali gerçekleşmekte ve bu ihlaller giderek yaşam hakkı ihlallerine dönüşmektedir.

2013'de yeni bir düzenleme ile İnfaz Yasası'na "ağır hastalık ve sakatlık nedeniyle cezaevinde hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturamayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasını iyileşinceye kadar geri bırakılacağı" hükmü eklenmiştir. Bu düzenlemeyle birlikte toplumsal güvenliği tehdit maddesi ile hasta mahkûmların yaşama hakları ellerinden alınmakta ve ölüme terk edilmektedirler.

E.00000491142

Cezaevlerinde yetersiz sayıda bulunan revirler, geç yapılan hastane sevkleri, kelepçeli muayene, kolluk güçlerinin hasta ile birlikte muayene alanına girmesi vb. uygulamalar mahpusların yeterince ağır olan sağlık durumlarının daha da kötüleşmesine sebep olmaktadır.

Cezaevlerinde sağlık durumları iyice ağırlaşan hasta mahpusların durumunun incelenmesi ve raporlar düzenlemekle görevli olan ATK görevini yerine getirmemekte, siyasi müdahale ve yönlendirmeler doğrultusunda görüş bildirmektedir. ATK cezaevi koşullarında durumları iyice ağırlaşan hasta mahpuslara ya rapor vermemekte ya da kanser gibi tedavisi ev ortamında mümkün olmayan hastalıkların cezaevi koşullarında tedavi edilebileceğine yönelik raporlar düzenlemektedir. ATK'nın objektif ve nesnel olmayan kötü uygulamaları ve ihlalleri nedeniyle infazı geri bırakılmayan ağır hasta mahpuslar cezaevlerinde yaşamını yitirmektedir. Celal Şeker, Mustafa Elelçi, Gurbet Mete, Hasan Kert, Koçer Özdal cezaevinde ağır hasta olmalarına rağmen ATK'nın verdiği cezaevinde kalabilir raporundan kısa süre sonra hayatını cezaevinde kaybeden tutsaklardan yalnızca bir kaçıdır. Son olarak da 28 Aralık 2018 tarihinde İbrahim Akbaba isimli hasta tutsak ATK'nın verdiği cezaevinde kalabilir raporu sonrasında SEG-BİS ile bağlandığı duruşma esnasında kalp krizi geçirerek yaşamını yitirmiştir.

Bunun yanında Mehmet Emin Özkan, 80 yaşında olup, müebbet hapis cezasıyla yaklaşık 23 yıldır cezaevinde bulunmaktadır. Mehmet Emin Özkan'ın kalp, tansiyon, kemik erimesi, aşırı derecede kilo kaybı gibi çeşitli rahatsızlıkları mevcut olup cezaevi koşullarında tek başına ihtiyaçlarını giderememektedir. Diyarbakır Araştırma ve Eğitim Hastanesi'nin yüzde 87 vücut fonksiyon kaybının bulunduğu ve cezaevinde kalamaz raporu vermesine rağmen ATK cezaevinde kalabilir diye rapor vermiştir. Yine Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Nizamettin Yılmaz kronik akciğer hastalığı nedeniyle Mardin Devlet Hastanesi'ne ardından Diyarbakır'da bir hastaneye sevk edilmiştir. Sağlık kontrollerinin ardından akciğerinin iflas ettiği tespit edilen Nizamettin Yılmaz'ın tutuklu bulunduğu cezaevinde ara ara nefes almakta zorlandığı ve boğulma tehlikesi geçirdiği aktarılmıştır. Kendisiyle görüşen avukatlara; doktorların kendisi için "1 ay bilemedin 1 yıl daha yaşarsın" sözleriyle ömür biçtiklerini aktarmıştır. Ciddi sağlık sorunlarıyla karşı karşıya olan Nizamettin Yılmaz'ın tahliye edilmesi için ATK'ya "cezaevinde kalamaz" raporu alınması amacıyla başvuru yapılmış ancak ATK doktorlar tarafından çok kısa bir süre ömür biçilen Nizamettin Yılmaz'a 1 ay sonrası için randevu vermiştir. Başka hasta mahpusların yaşamını yitirmemesi için tahliye edilerek tedavilerinin ailelerin yanında ve istedikleri hastanelerde yapılması gerekir.

E.00000491142

Bu çerçevede cezaevlerinde yaşanan insan hakları ihlallerinin araştırılması ve yaşamını yitiren hasta mahpuslar ile ilgili sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir meclis araştırma komisyonu kurulması aciliyet arz etmektedir.

E.00000491142

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şevin</i>
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. Dece</i>
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>Habip</i>
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	<i>Dilşat</i>
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>Oya</i>
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	<i>Zuleyha</i>
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	<i>Erol</i>
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	<i>Hüda</i>
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	<i>Ali</i>
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	<i>Zeynel</i>
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	<i>Musa</i>
12	AHMET ŞİK	İSTANBUL	<i>A. Şik</i>
13	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>Murat</i>
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil</i>
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	<i>Ömer</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma</i>
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>E. Günay</i>
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>M. Toğrul</i>
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan</i>